

УКРАЇНА - ПОЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР КОАЛІЦІЇ СХІДНОЇ ЄВРОПИ. ПОГЛЯД КРІЗЬ ПРИЗМУ ЧАСУ.

Виконала:

Мовламова Анна Дмитрівна
учениця 7А-2 класу

Тернопільського правового ліцею №2
м. Тернопіль

науковий керівник:

Базалійський Олександр Іванович
вчитель історії

Тернопільського правового ліцею №2

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ:

Метою цього дослідження є аналіз та систематизація знань, щодо ролі керівної або важливої ролі України у коаліційних союзах у Східній Європі. Робота спрямована на проведення чіткої лінії цієї ролі крізь призму історію, і показати що суб'єктність позиції в цих коаліціях тоді і зараз, є не випадковістю, а цілком закономірним явищем з багатовіковими традиціями.

ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ:

1. Зібрати дані коаліційного лідерства від доби Київської держави(Київської Русі) та Козаччини до сучасного етапу розвитку нашої держави.
2. Проаналізувати еволюції цих коаліцій.
3. Систематизувати отримані дані та виділити основну лінію безперервності суб'єктності України як коаліційного гравця.

ОБ'ЄКТ І ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ:

Об'єктом дослідження є зовнішньополітична діяльність державних утворень на теренах України.

Предметом – механізми та традиції створення коаліцій різного штибу в Східні Європі.

СЕРЕДНЬОВІЧНА СУБ'ЄКТНІСТЬ: КИЇВ ЯК ЦЕНТР ТЯЖІННЯ

ПЕТРО АНДРУСІВ. «ЯРОСЛАВ МУДРИЙ ПРИЙМАЄ ПОСЛІВ ІЗ ФРАНЦІЇ»

Київська держава не була ізольованою. Вона виступала активним модератором процесів у Східній Європі. Київ ініціював коаліційні походи проти кочових племен, стабілізуючи східний кордон християнського світу. Ярослав Мудрий створив одну з перших дипломатичних коаліцій через династичні зв'язки (Франція, Норвегія, Угорщина, Візантія та інші), що фактично інтегрувало Русь у тогочасний “Європейський союз”.

КОРОЛІВСТВО РУСЬКЕ: АНТИМОНГОЛЬСИКА КОАЛІЦІЯ

Данило Галицький спробував реалізувати те, що ми сьогодні називаємо “системою колективної безпеки”. Його коронація була не просто символом, а частиною великого плану створення коаліції проти спільної загрози зі Сходу. Спроба формування військового альянсу з Папою Римським, Угорщиною та Польщею для протидії монгольській експансії.

ФОТО: MUSEUMSUN.ORGА

ГЕТЬМАНЩИНА - ЯК НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СХІДНОЇ ЄВРОПИ

У XVII столітті Україна стала епіцентром бурління. Згідно з літописом Самійла Величка, гетьмани майстерно маневрували між великими державами, створюючи власні коаліційні центр. Це - багатовекторність Хмельниччини проти Речі Посполитої; боротьба за право існування як окремого державного суб'єкта у федеративних проєктах (Гадяцький договір). Це доводить, що прагнення до суб'єктності в коаліціях було фундаментальною рисою козацької дипломатії.

МИКОЛА ІВАСЮК. "В'ЇЗД БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИСВА"

ВІДНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ: ПЕРШІ КРОКИ ДО РЕГІОНАЛЬНОГО ЛІДЕРСТВА

У 90-х роках Україна почала формувати власну орбіту впливу. Створення ГУАМ, альтернативного центру впливу на пострадянському просторі (Грузія, Україна, Азербайджан, Молдова) без участі РФ. Це стало першою спробою реалізувати ідею Балто-Чорноморської осі в сучасних умовах, де Київ виступив політичним центром для держав, що прагнули вийти з-під впливу Москви.

ФОТО: ADASTRA.ORG.UA

Активна участь ЗСУ в операціях під егідою ООН та НАТО (Балкани, Сьєрра-Леоне, Ірак), що заклало фундамент військової сумісності із Заходом.

ФОТО: UKRINFORM.UA

ФОТО: GOLOS.COM.UA

ФОТО: GOLOS.COM.UA

УКРАЇНА ЯК ЩИТ СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Після 2014 року Україна усвідомила, що безпека регіону неможлива без вузьких, дієвих союзів. Люблінський трикутник фактично став сучасним втіленням концепції Міжмор'я, де Україна є не просто учасником, а ініціатором нових форматів взаємодії. Це: Люблінський трикутник 2020 року - ристороння платформа (Україна, Польща, Литва) для політичного, економічного та соціального співробітництва.

ФОТО: UKRINFORM.UA

Також варто згадати: ЛитПолУкрБриг - спільна військова бригада — унікальний приклад коаліційної військової структури, де Україна є рівноправним партнером країн НАТО; та Асоційоване тріо - коаліція України, Грузії та Молдови для прискорення вступу до ЄС.

ФОТО: DSHV.MIL.GOV.UA

ФОТО: UKRIFORM.UA

СУЧАСНІ НАПРЯМИ КОАЛІЦІЙНОЇ СПІВПРАВИ

Статистика та факти доводять: Україна трансформувала свою роль. Тепер не нас інтегрують у чужі плани, а ми пропонуємо партнерам нові безпекові та економічні стратегії, що підтверджує нашу роль як політичного центру Східної Європи.

Ось основні тези що-до цього:

1. Підтримка резолюції Генеральної Асамблеї від 23.02.2023 року 141 країною — визнання України як ключового елемента світового правопорядку
2. Створення «зернового коридору» без участі РФ як приклад успішної економічної коаліції під егідою України та партнерів.

- Формат «Рамштайн»: Контактна група з питань оборони України (понад 50 країн). Україна визначає порядок денний переозброєння Східної Європи.
- Можна навести також власні спостереження - Україна вперше за століття перестала «просити про допомогу» і почала «пропонувати архітектуру безпеки» (напр., Kyiv Security Compact).

ФОТО:PHOTO.UNIAN.INFO

ФОТО: UK.WIKIPEDIA.ORG

ВИСНОВКИ

Дослідження підтверджує, що історія держави Україна, як важливого зовнішньо-політичного та коаліційного гравця. Має традиції ролі стратегічного вузла Східної Європи та навіть цілого світу, адже не можна заперечувати її впливу на всю історію загалом.

Особистий внесок автора полягає у систематизації та зіставленні дипломатичних інструментів різних епох, що показують не розривність коаліційних традицій.

Новизна роботи полягає у спробі спростування міфу про Україну, як «буферу» між Заходом і Сходом. На основі аналізу доведено: лише сильна та суб'єктна Україна здатна забезпечити сталий мир у регіоні, виступаючи не кордоном, а центром тяжіння європейських демократій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баран В. Юрій Липа: проєкт геополітичної модернізації України. ПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. С. 483–495.
2. Величко С. В. Літопис. Самійло Величко ; відп. ред. О. В. Струкевич. Київ : Кліо, 2020. (Матеріали щодо презентації повного видання у Батурині).
3. Галицько-Волинський літопис. Електронна версія за Іпатіївським списком. URL: <http://litorpys.org.ua/pvlsy/pvls01.htm>.
4. Іпатіївський літопис. Електронна версія за виданням «Полное собрание русских летописей». URL: <http://litorpys.org.ua/ipat/ipat.htm>.
5. Кримчук А. О. Російсько-українська війна: історичний контекст та геополітичні наслідки : кваліфікаційна робота. Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 60 с.
6. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 496 с.
7. Рудь І. М. Балто-Чорноморський союз як вісь безпеки України: реалії та перспективи розвитку. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2023. Вип. 2(58). С. 86–91.